

“De AFM kreeg vragen. Wat, nu na 17 jaar Wft?”

Gepubliceerd op AM Web op 7 april 2022: <https://www.amweb.nl/134995/de-afm-kreeg-vragen-wat-nu-na-17-jaar-wft>

Wat vindt u? Kun je een klant zonder kennis van zijn financiële positie informeren dat hij zijn hypotheek met 25.000 euro moet aflossen? Ik vraag u dit omdat wij een verschil van inzicht hebben met de AFM over de interpretatie adviseren/informeren die zij heeft gepubliceerd. De AFM vindt namelijk van wel. Adviseren doe je volgens de AFM alleen als je voor de klant een nieuw product afsluit. Ga je wijzigingen aanbrengen in een bestaand product, dan is dat niet langer ‘adviseren’ maar ‘informeren’. Een koerswijziging vanuit de AFM, want die hanteerde tot dusver het standpunt, dat ‘advies ziet op een nieuw product én het verlengen, oversluiten of aanpassen van een bestaand product’. Dit staat nog steeds letterlijk in de leidraad tweedepijler pensioenadvies.

Een aanbeveling om de hypotheek af te lossen valt dus onder informeren en niet langer onder adviseren. Hetzelfde geldt als je de aanbeveling doet om het verzekerd bedrag op een AOV te verlagen. Impactvolle wijzigingen van een complex product, terwijl informeren geen status heeft in de Wft. Je kunt informeren zonder vergunning, zonder diploma's en de adviesregels gelden niet. Je hoeft bij wijzigingen in een product dus geen klantprofiel te maken en feitelijk ook geen passend advies (sorry: Informatie) te geven. Informeren versus adviseren kun je vergelijken met twee rijstroken, waarbij op de ene rijstrook de snelheidslimiet 50 km per uur is, terwijl op de andere rijstrook geen snelheidslimiet geldt.

Voor de klant is het lood om oud ijzer. Die ziet informeren gewoon als adviseren, maar informeren zonder wettelijke bescherming van een vergunning, adviesregels en diploma's brengt wel financiële risico's voor de consument met zich mee. Advies garandeert consumenten van een passend productadvies door een deskundige en dat wordt nu overboord gegooid.

De AFM heeft de interpretatie gepubliceerd omdat ze vragen hierover kreeg. Nu, na 17 jaar Wft?! Een klein duiveltje in mij zegt dat de interpretatie eerder een geforceerde ‘oplossing’ is om het voor aanbieders in bepaalde dossiers gemakkelijker te maken om de klant aanbevelingen te doen. Op grond van het actieplan aflossingsvrije hypotheek moeten aanbieders klanten handelingsperspectief (bijvoorbeeld aflossen) bieden. Ik zie dat als een advies op basis waarvan een klantprofiel moet worden gemaakt, maar dat wordt publiekrechtelijk nu dus gezien als informeren. Het wordt daarmee voor aanbieders veel gemakkelijker om de klant te ‘informeren’. Het publiekrechtelijke onderscheid zorgt er overigens niet voor dat er civielrechtelijk iets wijzigt. Een rechter zal informatie gewoon als advies zien. Gelukkig voor de klant, maar dat maakt het onderscheid dat de interpretatie maakt alleen maar merkwaardiger.

Als de wettelijke definitie van advies niet duidelijk is, dan moet je de wet aanpassen en niet verzanden in een semantisch onderscheid tussen informeren en adviseren. Een onderscheid bovendien dat geen recht doet aan de praktijk en al helemaal niet aan de rol van de adviseur, maar wel enorme implicaties kan hebben voor kwetsbare klanten. Wetgever, beëindig deze nutteloze discussie en los dit op! Verruim de wet; beheer valt gewoon onder advies.